

Hässelby-Kälfvesta torrlägningsföretag

i Spånga socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1931 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingenjör.

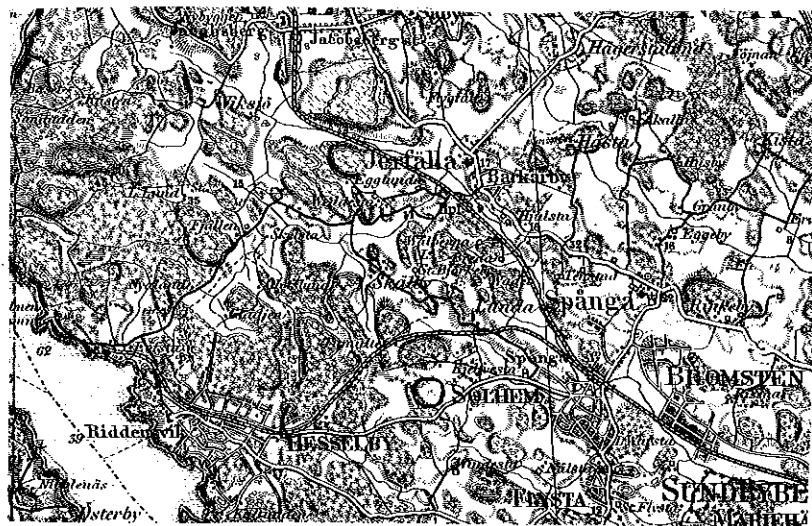
44

1

Kästelz den 13 Oktober 1931

Wils Prigor

John Lamberton

U t l å t a n d e.

Synemännens utlåtande rörande utdikning
av mark tillhörande Kälvesta, Björnboda
och Ivarskärr i Spånga socken och Stockholms
län, avgivet vid syneförättning enligt vat-
tenlagen år 1931.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omedelbart
öster om Hässelby villasamhälle. Å bifogade översiktskarta har
avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbörds-
området markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres
av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av samman-
lagt 3.0125 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör Norrströms vattensystem
samt det enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med nr 61
betecknade nederbördsområdet.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes resolution
av den 9 september 1931 förordnades undertecknad att handlägga

förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Håsselby-Källfvesta torrläggningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företags utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikets läge.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höjdläge lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattenytan vid närmaste punkt i avloppsdike dit vatten kan ledas med tillägg för fall för längre från avlopp belägen mark.

För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B-C-D-E samt tvenne sideavlopp å kartan betecknat med D-F och G-H. Avloppen hava jämväl markerats med tvenne jämnloppande röda linier för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

För huvudavloppet A-B-C-D-E har nederbördsområdet beräknats till 0,15 km.² Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximiavrinnningen beräknats till 150 sek. pr. km.² och medelavrinnningen till 15 sek. pr. km.² Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0,0225 m³/sek. och medelvattenmängden 0,0023 m³/sek.

För detta avlopp föreslås följande dimensioner:

a) sträckan 0-1+50

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 9" runda cementrör i lutning 2,0:1000. Ledningen förstärkes vid utloppet på sätt ritningen utvisar.

b) sträckan 1+50-2+37

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 6" runda cementrör i lutning 10,0:1000. Ledningen inkopplas i den nedan för föreslagna 9" ledningen och förstärkes vid inloppet på sätt

ritningen utvisar.

c) sträckan 2+42-3

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 6" runda cementrör i lutning 4.0:1000. Vid utloppet förstärkes ledningen på sätt ritningen utvisar.

d) sträckan 3-3+25

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 6" runda cementrör i lutning 13.0:1000. Ledningen inkopplas i den nedanför föreslagna 6" ledningen.

e) sträckan 3+25-3+70

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 4" runda cementrör i lutning 13.0:1000. Ledningen inkopplas i den nedanför föreslagna 6" ledningen och förses med intagsbrunn vid 3+70.

För sidoavloppet D-F föreslås täckt ledning av 6" runda cementrör i lutning 8.0:1000. Vid F läggs en intagsbrunn enligt upprättad ritning.

För sidoavloppet G-H föreslås täckt ledning av 4" runda cementrör i lutning 2.0:1000. Vid utloppet förstärkes ledningen på sätt särskild ritning utvisar och förses med intagsbrunn vid H.

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en

i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvagningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i öfrigt av de upprättade sektionerna samt av grävningstabellen.

Vattenverk.

Något vattenverk beröres ej av företagets utförande.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och för påbörjas efter den 15 december 1931 och vara fullbordat senast innan den 1 november 1933. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen.

Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets in-

Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Befallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 3 kap. 21 § vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen, men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallar-

na får ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ej ombyggnad av någon bro.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av länet tjänstgörande Statens lantbruksingenjör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som här nodan angives för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företags styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tälas, och skall därest skada uppstår genom delägares eller annan påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ågofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppen, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ågogradering varit nödvändig och har densamma verkställt efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till

dessa naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ågofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för fullt torrlagda, ågofigurer, införda i kolumn 13 av värderingalängden. För ågofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrlägningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företags utförande är ur torrlägningsynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppen, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värde pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick, värdelös och sålunda komma genom fullstän-

dig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företags utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdernas kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdernas kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt

förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinhåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt 3,0125 hektar.

Dess blivande värde utgör	4.469,40 kronor
" nuvarande " "	<u>1.843,70</u> "
Förbättringsvärde sålunda	2.625,70 "

Vattendomstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp än 2,625,70 kronor behöver någon vattendomstolsavgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppens utvidgning föreskriva synemännen, jämlikt intressenternas där om gjorda uttalanden, att sådan ej skall utgå.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalanden att sådan ej skall utgå.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensringar skall ej heller utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av dessa. Har jordägare verkställt detta arbete, äger han därefter åter frias disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos länsterbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande, eller ock sedermera i anledning av såkt anstend bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 i vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröfver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har betrak-

tats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökandena om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den båtnad, hans mark därför genom beredes. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovan-nämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnes en fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. Den skall noga bevaras och får ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas den-

samma uppsåtliga är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 15 kap. 14 §.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Norderbygdens vattendomstol, adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande så i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för såvitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden någon intressent inlämnat sina till vattendomstolen ställda besvär.

Hässelby den 13 oktober 1931

Kils Nilberg

Statens Lantbruksingenjör.

C. Östman

Axel Jansson

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

Godk. 8/6 1934

215
33

DIARIE N:o 10760
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
4 JUNI 1934

B e v i s

över verkställd avsyning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen

Företagets namn Hässelby-Kälvesta torrlägningsföretag i Spånga socken och Stockholms län

Planen fastställd den 28 juli 1933

Lån från Statens avdikningslånefond 1.250.- kronor

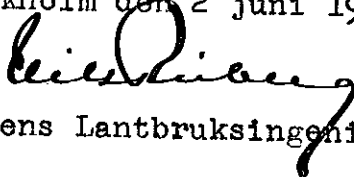
Statsbidrag från Statens avdikningsanslag 1.290.- "

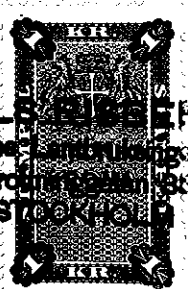
Styrelsens ordförande J.A. Carlsson, Rosenhill, Spånga.

Avsyningen verkställdes av assistenten B. Almgren den 2 juni 1934.

Företaget befanns därvid vara utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 2 juni 1934

Statens Lantbruksingeniör.

NILS JÖNBERG
Statens Lantbruksingeniör
Drottninggatan 183
STOCKHOLM